



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Syntagmata Theologica Sive Principalis Theologiæ Tractatus

Lourenço, Agostinho

Leodii, 1694

Sectio IV. Qualiter Providentia Divina cum Prædestinatione conferatur ?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-80131](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-80131)

tamen dicetur imperium improprie, non autem proprie, cum non sit ad personam distinctam.

60. Argues 6. Providentia Dei perfectissima consistit in eo, quod dicitur *Hoc debet fieri*; sed huiusmodi ratio dictiva habet se per modum imperii; ergo &c. Respondeo negando maiorem; Providentia enim Dei perfectissima solum consistit in scientia perfectissima mediorum, & in voluntate efficaci exequendi illa. Dato tamen quod consisteret in ratione illa dictiva, falsum supponitur, rationem illam dicendam fore imperium proprie ob rationes proximè, & supra factas.

61. Argues 7. Modus operandi, ut supremus dominus imperans, est perfectissimus respectu Dei; ergo est ei concedendus. Respondeo talem modum operandi esse perfectissimum respectu Dei in ordine ad creaturas, quarum est supremus Dominus; non autem in ordine ad se ipsum; non enim dicitur dominari, sicut neque imperare sibi ipsi; quidem dominium, sicut & imperium est ad personam distinctam.

62. Argues 8. In intellectu humano datur huiusmodi imperium in ordine ad actus voluntatis; ergo etiam dabitur in intellectu divino. Respondeo primo dato antecedente, negando consequentiam; neque enim ab humanis ad divina bene fit argumentatio; alioqui sicut intellectus humanus cognoscit per discursum, & per puras apprehensiones, ita etiam cognosceret divinus, quod alibi negavimus. Et ratio adhuc diversitatis est, quia cum voluntas humana ob suam imperfectionem, & aliquas difficultates, retardetur, & sit morosa, necessarium erat aliquid per modum imperii, quod illam obligaret ad executionem finis intenti: at verò hæc, cum imperfectionem dicant, non dantur in voluntate divina, sicque non indiget tali imperio obligante.

63. Respondeo secundò negando antecedens, falsum enim supponitur dari in nobis huiusmodi imperium, ut supra diximus. Et ratio est, quia in brutis sufficit propositio objecti ab imagine, & affectus appetitus, ut potentia motiva localis absque alio imperio moveatur; ergo à fortiori sufficit in homine propositio objecti ab intellectu facta, & actus efficax voluntatis, ut potentia exequens operetur: ex quo potius confirmatur, quam infirmatur nostra doctrina. Unde si aliquando necessarium est aliquid per modum imperii, hoc est tantum per accidens ob assignatas rationes, quæ in Deo non dantur, imò neque admitti debent.

64. Argues 9. In Deo præter primam intentionem finis elicitam à voluntate, datur iudicium, quod suadet, & hortatur voluntatem, nè à proposito deficiat, ut sæpè in nobis fit; sed id est imperium exercere; ergo &c. Respondeo primò data maiori, negando minorem; neque enim tale iudicium esset imperium: tum ob rationes supra factas: tum quia solum esset suasio, consilium, animatio, & hortatio, quod est quid diversum à ratione imperii, ut patet. Respondeo secundò negando maiorem: licet enim tale iudicium in nobis reperitur ob difficultates vincendas, quæ multoties voluntati offeruntur, ut diximus; non ita reperitur in Deo, cum enim Voluntas divina efficax, positâ intentione finis, & scientiæ illius honestate, atque decreto efficaci voluntatis, statim curet de fine assequendo absque ulla difficultate, & morositate, ideo in Deo non admittuntur similes actus: tum quia superflui: tum etiam quia imperfectionem arguunt.

65. Argues 10. In Deo post finem assecutum datur

iudicium approbativum rei factæ, quo dicit: *Bene fecisti volens hoc*; ergo etiam dabitur iudicium per modum imperii. Respondeo primò dato antecedente, negando consequentiam; diversa ratio est, quia illud iudicium non haberet rationem imperii, nisi ad plurimum improprie; sicut etiam haberet cognitio reflexa de existentia volitionis divinæ, quod stare potest sine distinctione personæ: at verò ratio imperii proprie, ut diximus, requirit distinctam personam. Respondeo secundò negando antecedens, tale enim iudicium approbativum, utpotè superfluum, non datur in Deo; siquidem cum Deus jam antea cognoverit suam volitionem esse honestissimam, dato quod ad illam determinetur, ad quid ponendum est tale iudicium approbativum?

Quæres hic: Utrum si in Deo daretur huiusmodi imperium pertineret ad Intellectum? Affirmativè. Probatur primò, quia huiusmodi imperium esset interna locutio mentis, quâ Deus seipsum alloqueretur; sicut quis externo sermone lolet subditos alloqui; sed interna locutio est actus Intellectus; consistit enim in conceptibus; ergo &c. Secundò, quia imperare est proprium supremæ facultatis; sed hæc est Intellectus; ergo &c.

SECTIO IV.

Qualiter Providentia Divina cum prædestinatione conferatur?

DICO 1. Providentia Divina est quasitotum potentiale, & genus respectu prædestinationis. Ita *D. Thom. q. 6. de Verit. art. 1. & in 1. dist. 40. q. 1. art. 2. Durand. quest. 1. n. 6. Capreol. q. unica art. 1. conclus. 2. Marfil. in 1. q. 41. art. 1. P. Arriaga hic d. 32. sect. 2. n. 19. P. Soar. lib. 1. de Prædest. cap. 18. num. 2.* Probatur primò, quia illud est totum, & quasi genus respectu alterius, quod concipitur ut ei, & aliis commune, ut patet in Ente respectu substantiæ, & accidentis; sed ita concipitur providentia absolute sumpta respectu prædestinationis; siquidem dividitur ut quid commune in naturalem, & supernaturalem; hæc autem in efficacem, qualis est prædestinatio, & inefficacem, omnesque includunt, & participant rationem absolutam providentiæ, quatenus est gubernatio rerum in ordine ad suos fines consequendos, quam rationem omnes includunt; ergo &c.

Probatur secundò, quia ratio Idææ in Deo est quid commune, & quasi genus ad Idæam hominis, & leonis; ergo etiam sic erit providentia ad naturalem, & supernaturalem. Confirmatur primò, quia si Deus non eleverit hominem ad finem supernaturalem, adhuc de illo habet providentiam naturalem; sed hoc est signum communitatis in providentia, utpotè quæ est indifferens ad naturalem, & supernaturalem; ergo &c. Secundò, quia providentia est quid commune ad providentiam hominis, & Angeli; ergo etiam ad providentiam hominis in ordine ad finem naturalem, & supernaturalem.

Obijcies 1. cum *Cajet. & P. Vasq. 1. p. d. 87. cap. 5.* In Deo datur idem modus cognoscendi; ergo etiam providendi; consequenterque Providentia in Deo non est quid commune. Respondeo primò negando antecedens: sicut enim scientia & cognitio divina

divina est quid commune ad cognitionem hominis, & leonis, licet Deus illos eodem modo veluti genericè cognoscat; ita talis est providentia ad providentiam hominis, & leonis, ex quo potius confirmatur nostra doctrina. Respondeo secundò, dato antecedente, negando consequentiam; diversa ratio est, quia Deus semper eodem modo attingit creaturas, aut in se ipso, aut in ipsismet creaturis: at verò non semper eodem modo illas ordinat ad fines; siquidem diversum quid est ordinare res inanimatas ad fines naturales; & rationales ad actus bonos naturaliter debitos; atque ad fines supernaturales, & indebitos.

70. Obijcies 2. In Deo una tantum dicitur dari Ars, licet plura dentur objecta, quibus plures Idæe correspondeant; ergo idem dicendum de providentia. Respondeo antecedens esse verum, si Idæe illæ sumantur simul, & per modum unius, ut fumuntur plures aquæ respectu maris; & plura animalia hoc nomine *animal* significata: non ita verò si fumantur divisim; tunc enim ab illis potest abstrahi una ratio communis, ut diximus de Cognitione, & providentia Divina.

71. Obijcies 3. Prædestinatio nullam aliam speciem connotat; sed ut esset pars subiectiva providentiæ, deberet aliquam speciem connotare; ergo illi non subijcitur tanquam generi. Respondeo primò data majori, negando minorem: homo enim subijcitur animali tanquam generi; & tamen nullam aliam speciem connotat, cum sit species infima. Respondeo secundò negando maiorem; connotat enim prædestinationem naturalem ad creaturas rationales, & irracionales; & supernaturalem ad efficacem, & sufficientem, quæ etiam sunt communes, & species.

72. Obijcies 4. Si providentia esset quid commune, & quasi genus respectu Prædestinationis, & Reprobationis, hæc deberent inter se essentialiter, & specie distingui; sed non ita distinguuntur; ergo &c. Respondeo negando minorem: licet enim prædestinatio, & Reprobatio sint eadem auxilia in entitate, sunt tamen specie, & essentialiter diversa, si logicè, & quæ tales fumantur: sic enim distinguuntur negatio, & privatio, in quibus eadem datur ratio.

73. Quæres hæc: Utrum providentia respectu prædestinationis sit genus univocum, & universale? Negativè. Probatur, quia in prædicatis divinis, ut alibi diximus, cum sint essentialiter singularia, nulla datur ratio propria universalis, neque enim possunt à singularitate abstrahi; alioqui sine sua essentia conciperentur; aut simul cum negatione, & formâ negatâ, quæ omnia implicat; ergo &c. Unde ratio communis latius patet, quàm ratio universalis, licet enim omne universale sit commune, non tamen omne commune est universale, ut patet in *Ente*, de quo alibi.

74. Dico 2. Providentia divina potest dici integraliter composita, & ex parte objecti, & ex parte actus. Probatur prima pars, quia plura dantur objecta particularia, circa quæ versatur providentia Divina; sed ex his omnibus integratur objectum adæquatum providentiæ; ergo &c. Probatur secunda pars, quia licet Omnipotentia, & Scientia Divina sint in se entitates simplicissimæ, possunt tamen quoad nos, & per nostros conceptus concipi ut integraliter compositæ ex eminentiis, & cognitionibus particularibus in ordine ad diversa objecta particularia; ergo idem dicendum de providentia.

75. Dico 3. Providentia Divina, si fumatur ex parte objecti, componitur etiam integraliter ex præ-

destinatione. Ita D. Thom. Caiet. & P. Soav. lib. 1. de Prædest. cap. 18. num. 3. Probatur, quia objectum providentiæ sunt omnia, quæ ordinantur, & sunt ordinabilia ad suos fines; sed objectum prædestinationis est ordinabile ad vitam æternam, ut ad suum finem; ergo prædestinatio habet pro objecto partem aliquam objecti providentiæ; sed illud, quod habet pro objecto partem aliquam objecti alterius, est etiam illius objecti; ergo prædestinatio est pars objecti providentiæ; consequenterq; providentia ex parte objecti componitur integraliter ex illa.

76. Oppones 1. Quod aliud componit integraliter, debet includi, & exprimi in ejus definitione; siquidem totum debet definiri per suas partes; sic enim homo definitur per *animal rationale*, ex quibus tanquam ex partibus componitur; sed providentia definitur: *Præscientia, & dispositio mediorum ad suos fines*: quin in tali definitione includatur prædestinatio; ergo hæc non componit providentiam integraliter ex parte objecti. Respondeo negando minorem quoad secundam partem: cum enim ibi non definitur providentia secundum omnes partes, quas habet expressè, idè expressè non exprimitur ibi prædestinatio, sed tantum confusè, quatenus etiam prædestinatio est præscientia, & dispositio mediorum ad finem. Accedit, quod ibi definitur providentia cõmunissimè, & latè sumpta, prout etiam comprehendit providentiâ naturalem de rebus irrationalibus, & rationalibus, & supernaturalem de homine & Angelis, sicq; omnes includuntur confusè in illa definitione.

77. Oppones 2. Licet Deus non elevarit hominem ad finem supernaturalem, adhuc de illo, & de aliis rebus haberet providentiam, ut modò habet; sed non ita haberet, si illa ex prædestinatione componeretur integraliter, tunc enim non daretur prædestinatio; ergo &c. Respondeo ex argumento solum probari, providentiam tunc non habituram tot partes, quot modò habet: sic enim quantitas habens modò sex partes, si unam amittat, adhuc manebit eadem quantitas, quin exindè sequatur, quod ex parte illa amissa non componeretur integraliter, quamdiu illam non amisit; licet post amissionem non haberet tot partes, quot antea.

78. Oppones 3. Totum integrale, qualis est providentia, non componitur ex partibus inter se repugnantibus; sed prædestinatio, & reprobatio ita repugnant inter se, ut neque divinitus possint esse simul respectu ejusdem hominis; ergo providentia non componitur ex illis integraliter. Respondeo negando maiorem, si sermo sit de toto, quod componitur per modum aggregati, ut fit in providentia. Patet in Scientia, quæ sic integraliter componitur ex actibus, & habitibus maximè repugnantibus. Accedit, quod nos non intendimus providentiam componi etiam ex reprobatione, sed ex prædestinatione, quod si concedatur, habemus intentum.

79. Dico 4. Providentia Divina convenit cum prædestinatione in eo, quod utraque sit actus immanens, & æternus in Deo; & in eo quod utraque respiciat media, illaq; ordinat ad finem. Probatur prima pars, quia utraque consistit in actibus Intellectus, & voluntatis divinæ, ut supra diximus de providentia, & infra dicemus de prædestinatione; sed actus Intellectus, & voluntatis divinæ sunt immanentes; aliter Deus per illos non intelligeret, neque vellet: & sunt æterni; aliter Deus aliquid de novo cognosceret, & vellet, mutareturq; ergo &c. Probatur secunda pars, quia Deus tam per providentiam, quàm per prædestinationem, ut dixi-

diximus, & infra dicemus, ordinat aliquid ad suum finem per media assequendum; ergo utraque in eo conveniunt.

80. Dico 5. Providentia, & prædestinatio differunt ratione objecti. Probatur, quia objectum providentiæ latius patet, quam objectum prædestinationis, quatenus illa versatur circa omnes creaturas per ordinem ad finem tam naturalem, quam supernaturalem, hæc autem solum circa rationales, & per ordinem ad finem supernaturalem; ergo cum objecta sint diversa, etiam ipsæ in ratione objecti differunt.

81. Oppones: Prædestinatio generaliter sumpta, prout includit etiam prædestinationem Christi Domini, haberetiam pro objecto omnes creaturas; siquidem omnes conducunt ad salutem electorum, & hi ad Christi gloriam, & omnes cum Christo ad Dei gloriam, ut patet ex illo 1. Cor. 3. *Omnia vestra sunt, vos autem Christi, Christus vero Dei*; ergo non distinguitur à Providentia ratione objecti. Respondeo negando consequentiam: licet enim prædestinatio prout sic etiam habeat pro objecto omnes creaturas, est tantum secundario, & indirecte, non autem directe, & primario, ut habet providentia; primario enim solum versatur circa creaturas rationales illas ordinando ad vitam æternam: cum autem actus distinguantur, non per objecta secundaria, sed primaria, & hæc respectu providentiæ, & prædestinationis sint distincta, etiam distinctæ sunt ipsæ providentia, & prædestinatio.

82. Dico 6. Providentia & prædestinatio etiā distinguuntur ratione finis & mediorum. Probatur prima pars, quia finis providentiæ latius patet, quam finis prædestinationis, cum ille sit multiplex, utpote quod plura sunt subiecta, circa quæ versatur, quorum quodlibet suum habet finem particularem, ad quem ordinatur, & omnia ultimatè ad Deum: hic autem est unus tantum, nempe vita æterna, ad quam ordinantur solæ creaturæ rationales; ergo &c. Confirmatur, quia providentia, ut infra dicemus, non semper assequitur suum finem; prædestinatio autem maxime; ergo &c. Probatur secunda pars, quia media providentiæ sunt plura, alia efficacia, & alia sufficientia; media autem prædestinationis sunt pauciora, & omnia efficacia; ergo &c.

83. Dico 7. Providentia non differt à prædestinatione in eo quod illa necessario supponat existentiam rerum, non ita verò hæc, sed illam decernat. Ita *P. Herice 1. part. tract. 3. d. 21. cap. 4. num. 25. P. Arriaga 1. part. d. 32. sect. 5. num. 46.* Probatur primò, quia prædestinatio, ut diximus, est quasi species providentiæ; sed species, licet suo generi aliquid addat, semper tamen debet habere omnia prædicata positiva, quæ includit genus; sic enim homo includit omnia, quæ habet animal; ergo si providentia prius naturā exigit suum subiectum, cui providet, etiam illud exigit prædestinatio.

84. Probatur secundo, quia Providentia divina de homine ad finem naturalem, dato quod non esset ordinatus ad gloriam, posset incipere à voluntate illum creandi, sicut nunc incipit, quando illum destinat ad gloriam; non enim datur major ratio, cur ut illum ordinet ad finem naturalem, debeat illum supponere creatum, & non ita supponat, sed illum decernat creare, quando illum ordinat ad finem supernaturalem; ergo tam providentia, quam prædestinatio non supponunt necessariò rerum existentiam.

85. Probatur tertio, quia licet Deus semper producat hominem ob aliquem finem, non tamen ne-

cessario ille finis debet esse distinctus ab ipso homine; siquidem potest velle cum producere ob solum honestatem, quæ in ipsa productione reperitur; sed tunc providentia incipit à voluntate illum creandi, & continuabitur voluntate illum conservandi, quin ibi sit prior ejus existentia, quam providentia; ergo &c.

Oppositum tenet *P. Soar. hic lib. 1. prædestin. cap. 18. d. num. 12.* Pro quo: Obijcies 1. Licet res, quæ providetur non supponatur futura, semper tamen supponitur futura res, cui providetur; siquidem ei provideri nequit, nisi praveatur, quod erit; ergo providentia semper supponit rerum existentiam. Respondeo negando antecedens quoad secundam partem, & ejus probationem: sicut enim homini potest Deus providere post ejus existentiam, ita etiam potest ante illam aliquid boni ei providere simul cum ejus existentia, ut diximus, & patet in Orbe à Deo ex providentia facto, & non casu, cum tamen ante ejus creationem, quam ei providit Deus, nulla daretur existentia.

Obijcies 2. Omnes res fuerunt creatæ propter hominem, & ex illius providentia; ergo & illæ & homo debebant prius existere, ut sic ad hominem essent ordinatæ. Respondeo omnes res sic fuisse creatas, ex quadam tamen providentia veluti generali, quod non obstat ad hoc, ut non habeant suam peculiarem providentiam in Deo, ex qua sint creatæ, & ordinatæ ad suum peculiarem finem, ut patet in ipso homine, qui etiam creatus fuit ex providentia divina propter Deum, & ut medium ut Deus per illum gloriam suam consequeretur, & tamen homo suam habet particularem providentiam, per quam ei providetur actualis existentia; sicut particularem habet prædestinationem.

Obijcies 3. Eodem modo se habet providentia ad rem futurā in æternitate, atque se habet in tempore gubernatio ad rem existentem; sed hæc semper supponit rem gubernandam existentem; ergo etiam illa semper supponet futuram rem, cui providendū est. Respondeo negando majorem: gubernatio enim, cum sit exercitium providentiæ, & hoc non detur, nisi circa rem existentem, idè semper supponit existentiam rei gubernandæ: at verò providentia absolute, cum sit ordinatio, intentio, & applicatio mediorum ad finem, bene potest intendere rem futuram, & ipsam futuram efficere per ipsam intentionem, adhibitisque mediis illam simul ponere extra causas, in quo eventu non illam supponet existentem.

Obijcies 4. Prædestinatio Christi Domini fuit totius prædestinationis creatæ exemplar; sed illa non præsupposuit existentiam Christi Domini; ergo etiam nostra non sic præsupponet; ac proinde in hoc distinguitur à providentia. Respondeo primò ex prædestinatione Christi Domini non fieri argumentum ad nostram; alioqui sicut illa efficit Christum Dominum filium naturalem Dei, ita etiam nostra efficeret, quæ si hoc non habet, neque etiam habebit quod non præsupponat existentiam rei, quæ prædestinanda est.

Respondeo secundo, argumentum solum probare dari prædestinationem, quæ non supponat existentiam, ut factum fuit in Christo Domino: non tamen probare, non posse rem prius creari, & postea prædestinari, ut diximus. Unde in Christo Domino prædestinatio non supposuit existentiam, quia illa necessario debebatur Christo Domino, post creationem; at verò cum ita non debeatur cæteris creaturis, idè possunt creari ob aliquem finem naturalem, & postea prædestinari ad finem supernaturalem.

turalem, in quo eventu præsupponetur existentia rei prædestinata.

S E C T I O V.

An, & quomodo Providentia distinguatur à creatione, dispositione, fato, scientiâ, & arte?

CONCLUSIO I. Providentia distinguitur realiter à creatione sumpta pro actione transeunte, sive productione rei ex nihilo. Probatur, quia creatio prout sic est ens temporale, & creatum de predicamento actionis; sed providentia est quid divinum, & æternum; ergo &c.

CONCLUSIO 2. Providentia etiam distinguitur à creatione formaliter, si creatio sumatur pro actione immanente, per quam Deus creat juxta illud psal. 148. *Ipsè mandavit, & creata sunt.* Probatur, quia objectum providentiæ latius patet, quam objectum creationis ex nihilo prout sic; & creatio prout sic non respicit formaliter, & expressè rerum ordinationem ad finem, quam sic respicit providentia, sed solum earum productionem; ergo &c.

CONCLUSIO 3. Providentia materialiter sumpta includit creationem. Probatur primò, quia proprium est providentiæ tribuere media proportionata ad fines consequendos; sed horum mediorum unum est creatio; siquidem creaturæ per creationem acceperunt vires, qualitates, locum, ordinationem, figuram, & omnia requisita, prout congruebat statui, functionibus, & finibus unicuique propriis; ergo &c. Secundò, quia prædestinatio, & reprobatio, ut diximus, sunt partes providentiæ; sed harum effectus sunt hominum creationes, quæ præciuntur fore occasiones, aut opportunitates virtutis, aut vitii; ergo &c.

CONCLUSIO 4. Providentia, & dispositio aliquando sumuntur pro eodem: propriè tamen dispositio est ipsa executio, sive actio transiens providentiæ. Ita D. Thom. 1. p. q. 22. art. 1. & ad 2. & in 1. dist. 39. q. 2. art. 1. P. Ruiz 1. p. d. 4. sect. 5. à n. 1. Probatur prima pars primò ex illo Prov. 24. 6. *Cum dispositione inquit bellum, & erit salus, ubi multa consilia: ubi dispositio complectitur omnem actum interiorem, providentiæ; ergo &c.* Secundò, quia prædestinatio est perfectissima providentia, ut patet ex dictis; sed prædestinatio dicitur dispositio, ut patet ex illo D. Fulgent. lib. 1. ad Monim. cap. 7. *Prædestinationis, ait nomine, non aliqua voluntatis humane coactiva necessitate exprimitur; sed misericors, & iusta futuri operis divini sempiterna dispositio prædicatur; ergo &c.*

Probatur secunda pars, quia Sacra Litteræ frequenter explicant, & significant exteriorem actum & executionem providentiæ verbo disponendi, ut patet ex illo Luc. 22. *Ego dispono vobis, sicut disposui mihi Pater meus regnum.* Et Sap. 3. *In paucis vexati, in multis benè disponuntur.* Et cap. 8. *Attingit à fine usque ad finem fortiter, & disponit omnia suaviter.* Et cap. 11. *Omnia in numero, & mensura, & pondere disposuisti.* Et Ecclesiast. 33. *Omnes via ejus secundum dispositionem ejus; ergo &c.*

Advertes tamen primò, dispositionem specialiter sumptam non adæquare totam executionem providentiæ; siquidem dispositio specialiter non refertur, nisi ad res habentes partes, quæ ordi-

Tom. 1.

nentur, & disponantur: Providentia autem, & ejus executio, cum sit universalior, est ad omnes res, etiam indivisibiles.

Advertes secundò, non benè discriminari dispositionem strictè sumptam à providentia in eo, quod illa pertineat ad fieri, hæc autem ad factum esse rerum, ut dicunt Alexand. 1. p. q. 26. membr. 2. Albert. 1. p. q. 67. Neque etiam in eo, quod dispositio sit ratio illa, cujus executio est creatio: Providentia autem sit ratio illa, cujus executio est gubernatio rerum jam creatarum, ut dicunt Durand. in 1. dist. 39. n. 3. & alii: utraque enim differentia gratis excogitatur.

CONCLUSIO 5. Providentia differt etiam à Fato: (Accipimus autem Fatum non sinistro Gentilium, sed catholico Theologorum sensu.) Probatur, quia Fatum prout sic est ipse rerum ordo per providentiam caufatus, denotatque connexionem caularum secundarum, quam providentia caufat in tempore; sed effectus creatus, & temporalis distinguitur à Causa Increata, & Æterna; ergo &c.

CONCLUSIO 6. Providentia etiam differt à Scientia, & Arte Divina. Probatur, quia Scientia, & Ars non includunt, neque supponunt decretum voluntatis, quod tamen includit providentia, ut diximus; ergo providentia addit aliquid supra Scientiam, & Artem; consequenterque ab illis distinguitur. Ita D. Thom. in 1. dist. 39. q. 2. art. 1. & de Verit. q. 5. art. 1. Durand. in 1. dist. 39. q. 6. art. 1. Capreol. in 1. dist. 40. art. 2. Richard. in 1. dist. 39. q. 1. art. 2. quos citat, & sequitur P. Ruiz 1. p. d. 4. sect. 5. n. 11.

S E C T I O VI.

Ad quanam se extendat Providentia Divina?

DIFFICULTAS I. Utrum providentia Divina ad omnia etiam minima se extendat? Affirmativè. Ita P. Vasq. cum D. Thom. 1. p. q. 22. art. 2. in comment. P. Tanner. hic d. 3. q. 1. dub. 2. num. 7. P. Arrub. d. 64. cap. 2. P. Præposit. 1. p. q. 22. art. 2. P. Granad. tract. 2. d. 1. n. 2. P. Ruiz d. 1. sect. 5. à n. 1. P. Herice tr. 3. d. 21. cap. 3. n. 17. P. Valent. 1. p. q. 22. art. 2. punct. 2. P. Compton. tom. 1. d. 37. sect. 3. P. Rhodex tom. 1. d. 5. q. 1. sect. 3. & alii. Probatur primò ex sacra Pagina Sap. 5. *Equaliter est illi cura de omnibus, Et cap. 13. Pusillum, & magnum ipse fecit, cui est cura de omnibus. Et cap. 8. Attingit à fine usque ad finem fortiter, & disponit omnia suaviter. Et psal. 148. Ignis, grando, nix, glacies, spiritus procellarum, quæ faciunt verbum ejus: id est exequentur præceptum, ac ordinationem providentiæ ipsius. Et Matt. 6. Respiciite volatilia cæli, quoniam non serunt, neque metunt, neque congregant in horrea, & Pater vester celestis pascit illa. Et cap. 10. Nonne duo passeret asse vaneunt, & unus ex illis non cader super terram sine Patre vestro? Et sæpè alibi.*

Probatur secundò ex Sanctis Patribus D. Aug. lib. 7. de Civit. cap. 29. *Illum, ait, Deum colimus, qui naturis à se creatis, & subsistendi, & movendi initia, finesq. constituit, qui rerum causas habet, novit, atque disponit. Et D. Iræn. lib. 2. adversus hæres. cap. 45. Nihil omnino horum, quæ facta sunt, & quæ fiunt, & fient, Deum fugit, sed per illius providentiam unumquodque eorum, & habitum, & ordinem, & numerum;*

X